

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Kedden, Mártzius' 27-dikén, 1827.

P o r t u g a l l i a.

A' Londoni Globe így irt Márcz. 13-dikán: — „Az Oportói legújabb tudósítások, mellyek onnét Mártz. 1-ső napján indultak, ezeket jelentik: Az Insurgensek még most is birtokában vagynak Tra-los-Montes tartományának; az ő szélső vigyázó tsoportjaik Oportótól 35 Ánglus mértföldnyire állanak; az ő táborjok Chaves városánál van össze gyülekezve; az Ánglus fő vezér még mind Koimbránál fekszik ármádájával, melly szerént Oportó most nintsen fedezve. A' Portugallus Constitúziósok Chaves felé mentek-el az Insurgenseknek megtámódására.

Gróf Taipa az ármádától Lisbonába vissza érkezvén így beszélt a' Pairek' kamarájának Febr. 26-dikán tartott ülésében: „

„Minden környülállások, mellyeket én az északi ármádánknál, honnét most érkeztem-meg, tulajdon szemeimmel láttam és füleimmel hallottam, azt mutatják, hogy Minhó, Tra-los-montes, és Beira tartományainkban a' nép-pezség oly nagyon uralkodik, hogy attól lehet tartanunk, hogy ezen tartományokból az egész népség által költözik Spanyol országba. Én tehát azt kívánom, hogy ezen kamara, a' Régens Princzaszszonyhoz kérelmet intézvén, jóvállja, hogy a' népnek letsendesítésére a' fegyverhatóság mellé vegye segítségül a' rábeszélési, vagy megmagyarázási hatóságot is, melynek gyakorta jó következései szoktak lenni. — Gróf Taipának ezen jóvállatja 7 személyekből álló Biztosság' elejibe adatott megfontolásra.

Ezen Gróf Taipa' jóvállatjának lehet tulajdonítani, hogy a' Régens Herczegaszszony, a' Mártz. 3-kán költ Lisbonai Udvari Ujság szerént, már olly kerülő írást intézett az Országnak minden Érsekeihez és Püspökeihez, melyben így nyilatkoztatta ki magát: — „Minekutánna ő K. Herczegaszszonysága a' Kormányozóknak és egyéb Tisztikaroknak tudósításaikból azt vette eszébe, hogy számos valamint Világi és Szerzetes Papi személyek, szent kötelességeiknek minémüségét nem esmérvén, a' béhozattatva lévő Constitúzió ellen, nem tsak a' Kathedrálból tartott beszédeikben, hanem az utzákon 's piatzokon, sőt még a' gyontató székekben is, heveskedve kikelni mérészlettek: ő K. Herczegaszszonysága ehezképpest köteleztetni érzi magát arra, hogy a' Király' nevében megparantsólja, hogy a' Kárdinális Patriárkha és minden más Püspökök hathatósan 's kemény büntetés alatt kössék szíveikre az ő megyéjokban találtató Papoknak, hogy a' Mise után minden vasárnapokon intézzenek beszédeket az ő Pásztor-ságaik alatt lévő nyájakhoz, melly beszédekben a' Király által béhozott Ország-lási módnak hasznos voltát magyarázzák-meg, a' Constitúziónak Czikkelyeit egymásután való rendel vegyék elé, 's a' népszemei előtt világosítsák-meg, annak a' Catholika szent Religióval való megegyezését felvilágosítva terjeszszék a' nép szemei elejibe, 's illy módon mutassák-meg nékiek, vagy győzzék-meg őket a'-felől, hogy melly szükséges légyen az ezen Con-

stitúcióban kifejeztetett intézetekhez alkalmaztatni magokat, és hogy melly nagy bűn legyen azok ellen engedetlenséggel viseltetni. —

„Azt is különösen szíveikre köti a' K. Herczegasszony az említett Fő Papoknak, hogy melly szükséges legyen azokat a' Papi-személyeket, kik ezen revolúcióban részesülhetnének, hivataljokból kitenni, 's helyekbe olly virtusokkal tündöklő bölts lelki pásztorokat rendelni, kik az Ország' bizodalját valósággal megérdemlik.“

A' Pairkamarának Febr. 23-dikán tartott ülésében az a' jóvallat vétetett-fel tanácskozásra; hogy II-dik Mária Királynénak azon napon a' mellyen Brasiliából Lisabonába megérkezik, 100 Contokat (600,000 Frankokat) adjanak által előképpen. Gróf Taipa azt jegyzette-meg, hogy ezen nap talám még nagyon messze lehet, 's több az, hogy ohajtani kell a' Princzaszszonynak még sok ideig Rió-de-Janerióban maradását, hogy ott Felséges Attya mellett, annak példaadásai és útmutatásai által a' gazdálkodási jó rendtartásnak szükséges völt, valamint szintén a' munkának szeretetét, melly virtusok az ő Attyát Pedro Királyt olly nagyon megkülömböztetik, alaposan megtanulja.

Spanyol Ország.

Generalis Rodil, a' ki Extremadurának Portugalliával határos szélein a' maga Brigadájával vígyázaton állott, bejebb vitte sergeit a' Spanyol vidékekre Caceres felé. Ezen hátrálásra Madridból érkezett parantsolat a' szemmeltartó sergek fő vezéréhez Generalis Sarsfieldhez. Mitsoda oka lehet a' dolognak, bizonyosan nem írják; a' vélekedés több féle. Némelyek úgy beszélnek, hogy éppen a' határszélekig, hol eddig tartózkodtak a' Rege-

mentek, bajos volt számokra eleséget szállítani. Mások azt erőssítik, hogy Brozásban valami özszeesküvést fedeztek-fel a' sergek között, melyre nézve tanácsosnak tartották azon Regementeket, mellyekben az egyetértés magát kinyilatkoztatta, messzebb vinni a' Portugallus határszélektől. Vannak ollyanok is, kik úgy beszélnek, hogy a' Caceresi lakosok között kezdetek volna holmi nyughatalankodási mozgások észre vétettni, 's azért vitték oda közelebb a' Regementeket. A' valóságot azonközben ennyi féle egymásnakellenmondó hírek között annyival lehetlenebb kitalálni, hogy az Országlószék tellyesen halgat, a' részrehajlások pedig nem vesztelenek a' nyughatalankodás lelkit annyi féle ábrázatba öltöztetni, a' mennyi félébe tsak lehet.

Még eddig arrol se érkeztek semmi bizonyos tudósítások, hogy ez a' Brozás-i özszeesküvés minémű Karakterű és kiterjedésű legyen.

Spanyol ország' keleti partjain sem tsendesedett még el az a' nép-pezség, melyről azt tartják, hogy a' Valenciai Fő Kapitánynak 's az alatta lévő főbb tiszti karoknak böltsességgel ellenkező rendelkezései miatt vette származását. Valenciában a' theátrumon nagyon lármásan viselték magokat az úgy nevezett Ultra-Royálisták, 's ezen kiáltozás között: Veszzenek-el a' Negrósok (a' Constitúziósok)! Veszzenek-el a' Portugalliai Negrósok! még öklözési-hatóságra is vetemedtek azok ellen, kik nem akartak úgy kiáltani, hogy éljen a' határtalan hatalmú Király! hanem tsak így: Éljen a' Király! —

Alikantéban is hasonló történt. Itt a' Királyi Önkéntvállalkozottak támogatták meg némely személyeket, azért, hogy Kaskétákat hordoztak fejeiken; mint hogy ez a' revolúció időbéli Liberalismusnak jele (emblemája).

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgi Ujság illy Tiszti Tudósítást adott-ki Mártzius' 6-dikán Grusiából Febr. 21-dik napjáról: — „

„Generalis Herczeg Madatoff azon osztállyal, melly az Araxesen-túl táborozik, Lar városának elfoglalása után (melyről utóbb emlékeztünk), ott egy fegyveres tsapatot hagyott hátra olly rendelkezéssel, hogy az ő távol-léte alatt vissza-útozásra kívántató készületeket tegyen, útra való eleséget gyűjtsön 's a' többi, maga pedig Lovas sergének több részével Agar városa felé nyomúlt előre, hanem elébb hogy sem oda megérkezett volna, a' városnak megkémlelésére 200 emberekből álló tsapatot küldött-el.

Ezen kémkedési expeditzió után, vissza tért Hertzeg Madatoff az Araxes felé, naponként tsak rövid útakat tévén, 's azon Schirváni és Karabaghi familiákat is magával hozván, kiket a' Persák a' magok tavalyi béütések 's azutánni visszaverttetések után magokkal elvitték vala. Febr. 9-dikén érkezett vissza az Araxeshez, 's azon minden baj nélkül által szállította sergeit az innenső vidékekre. A' vizen való általköltözés Edibuluknál történt.

Nagy Britannia.

Mártzius' 12-dikén olly tudósítások érkeztek vala Dublinból Londonba, hogy a' Parlamentum alsó házának azon határozása, melly által a' Catholikusokat illető kérdést vissza vetette, Irlandiába megérkezvén, rendkívül való nyughatatlankodást, békételenkedést, és pezsgést okozott nevezetesen a' fő városban Dublinban. Tüstént egy előre való, készülő ülést rendelt az Egyesület, mellyen sok elékelő személyek jelen voltak. Dillow Mihány, egy Dublini igen gazdag Catholikus pol-

gár ült elől. Meghatározatott, hogy Mártz. 14-dikén tartsanak közönséges ülést, olly nagy számmal, a' mennyit tsak össze hívhatnak, a' végre, hogy a' Catholikusok ügyének jelenlévő állapotja fontolás alá vétetődjék.

Az első előre való ülésben oda ment-ki a' vélekedés, hogy Irlandiának minden Grófságai rendeljenek egy közönséges és számos Követséget a' Királyhoz, a' melly egy Felírást vigyen a' Felség' elejibe. Husvét' 2-dik napjára kell a' Követség' tagjainak Dublinba össze gyülekezni. A' Követség' tagjainak száma több százakra fog telni. Mondják, hogy azért tette az első Gyűlés ezen fontos határozást, hogy a' maga Catholikus felekezete által soha ne vádoltathasson azzal, hogy valamelly törvényes eszközt, a' mi az ő ügyeknek hasznos lehetett volna, elévenni elmellőzött.

Mint hogy most a' Catholikusokat illető kérdés leggyakrabban emlegettetik az Ujságlevelekben, ne legyen unalmas Olvasó-jinknak vagy két hosszú beszédeknek rövid kivonásaikat figyelmetesen megolvasni, mellyek között az egyik mindent felhordott, a' mit tsak az Irlandus Catholikusok ellen kigondólhatott, a' másik pedig az elsőnek okoskodásait hasonló nagy számú erősségeknek felhordása által megczáfolni iparkodott. Az első beszédet Copley úr tartotta, ki a' Fő Cancellarius után következő személy a' Cancellariai törvényszéknél, a' másikat pedig az Irlandiai Királyi Fő Prokurátor Plunkett úr, éppen azon napon, mellyen a' feltett kérdés vissza vetetett. A' Copley úr okoskodásainak alapjai ezek voltak: — „

„Nagy Crisisnek szélén állunk; Országunkban mindenenk ránk függesztettek szemeiket. A' Protestáns közönség félelemmel várja, hogy mitsoda határozást fog ezen ház a' jövő éjszaka tenni. Ugyan ezen határozást még nagyobb feszültséggel vár-

ja az Irlandiai nép-massa. (A' hármass halljuk! kiáltozás sok versben elé fordult ezen beszéd alatt; de mi rövidségnek okáért ezeket is elhalgatjuk). Mindnyájan tudjuk, hova legyen a' szóban forgó tárgy által a' célzás. Az Irlandus Catholikusok azt kívánják, hogy a' törvényhozásban részesülhessenek; és hogy, kevés kivétellel, minden hivatalokra felléphessenek. Sok beszédet hallánk a' minap azon törvényeknek keménységekről, mellyek régebben a' Catholikusok ellen fennállottak: hanem azok az indító okok, mellyek őseinket ezen kemény törvényeknek hozására indították, bőltse elhalgattattak. Nékiek akkor helyes okaik voltak illy kemény törvényekhez folyamodni, mint ezt az Ánglus Történet-írások kimutatják. De ezen törvények már lassan-lassan eltörlődtek.

„A' melly kérdések rájuk nézve még hátra vagynak, t. i: hogy valyon mi megengedhetjük-e a' Catholikusoknak minden veszedelem nélkül, azt, hogy minden politikai elsőégi jusokkal élhessenek, hogy a' Státus fő tisztségeikre léphessenek, 's hogy a' törvényhozásnak részesei lehessenek? ezek mint politikai kérdések. Ha mi megadhatjuk a' Catholikusoknak önn'-magunk' Religiói és polgári intézeteinknek veszedelmeztetése nélkül, a'-mit kívánnak, úgy igazságosan megkívánhatják azt. Sokat beszélnek Pitt-ről 's más nagy embereinkről, hogy mindnyájok nagyon pártját fogták volna a' Catholikusok' felszabadittatásának: de szükség megjegyezni, hogy mind ezek a' nagy emberek olly feltétel alatt kívánták az ő felszabadittatásokat, ha kezesség találtassék arra, hogy az Ország a' külső befolyástól megoltalmaztathatik. Lord Castlereagh (Londonderry), Lord Granville, és Grattan úr, mindenkor illy értelemben voltak; 's merem erőssíteni, hogy a' mi mostani, külső dolgokra ügyelő Ministerrünk Canning úr is, nem egyszer nyilatkoztatott ezen házban illy értelmet. Ezen

értelemben van az Irlandiai, most ezen házban jelen lévő K. Fő Prokurator Plunkett úr is.

„Azt kérdem tehát már most, hogy hát hol vagyon, miben áll ezen kezesség? Megfeleltek-e valaha a' Catholikusok azon iparkodásoknak, mellyek oda céloztak, hogy ők a' politikai jusokkal való tellyes élésre eljuthassanak? Sőt ellenben nem azon iparkodtak-e szüntelen, hogy semmi-re elne kötelezzék magokat, 's hogy névszerént a' Püspökök' választására nézve a' Királyi Vétót megjártzodtathassák? Az ő iparkodásaikból mindenütt a' tetszik-ki, hogy ők szert akarnak tenni a' kívánt kizorító jusokra, de nem akarják megígérni azokat a' kártérítéseket, mellyeket mi, tőlök kívánunk.

„Eleintén nem voltak idegenek az által megnyerni kívánságaikat, hogy mindent megígérjenek, a' mik az ő Religiói tudományaikkal ellenkezésben nintsenek. Most ellenben, midőn már tellyes erőben érzik lenni magokat, tsatázásra hívnak-ki bennünket. Meg kell gondólnunk, hogy a' Királyi Vétó, a' Püspök-választásokban, éppen nem megengedhetetlen dolog. Mi erre a' Pápa Organumának (Küldöttjének) nem régen tett nyilatkoztatását is felhozhatjuk bizonyságul; valamint szintén a' nem-Catholikus Státusokban fennálló intézeteket is. Illy Státusok Pruszsia és az Orosz birodalom. Mi okon szegzi hát magát az Irlandiai Catholikuság illy nagyon ellene ezen Vétónak a' Püspökök választásában? Ezen okot könnyű feltalálni azon igen nagyon hatalomban, mellyet a' Cath. Papok magoknak a' nép közt szerzetek; 's azon eszközökben, mellyeknek birtokaikban vagynak a' nép'-vélekedésének kezeikben való tartására, 's a' melly által abba az állapotba helyheztették magokat, hogy már most semmit el nem akarnak fogadni, tsak kívánságaiknak minden feltétel nélkül való megadattatását.

„Ha Európának mai állapotját annak 1810 és 1815-béli állapotjával össze hasonlítjuk, találunk-e benne valamit, a' mi akkor, szükségesnek tartatott, ma pedig szükségtelennek tartathatna a' kezességállításra nézve? Ellenben nem fáródhatatlanul iparkodtak-e a' felhozott esztendőkhöz a' R. Catholika Religió és a' Pápaszéke azon, hogy régi uralkodásokat vissza nyerhessék?

„Fordítsuk vissza figyelmünket Irlandiára. Az 1810-dik és 1815-dik esztendőben tsendesség uralkodott Irlandiában. Most hánykodó, nyughatatlankodó indulat uralkodik benne. Ott egy olly Gyülekezet találtatik, melly ezen nyughatatlanságnak indító oka. De hát mit is kívánnak tőlünk a' Catholikusok? Valósággal, még csak annyira se alázzák-meg magokat, hogy kérnének valamit, hanem inkább fenyegető szavakkal akarják megnyerni azt, a' mit jó alapon fekvő Jusaiknak neveznek. Az egyik legnagyobb Catholikus Szószólló így szollott egy alkalmatossággal az Irlandus Catholikusoknak gyülekezetében: „Irlandia egy Oriási formába öltözött Könyörgő, ki a' Constitúciónak kapuji előtt dörög!

„Azt kívánják tőlünk, hogy azon Catholikusokat, a' kik Papjaiknak befolyásával, a' Parlamentum' tagjaivá választanak, a' Képviselők közzé bébotsássuk, holott ezeknek nagyobb része nyilván való ellenséggel kinyilatkoztatta magát az Angliai Uralkodó Egyház eránt. Gyakran hallottam mondattatni, hogy a' Katholikusoknak a' Parlamentumba való belépése semmi ártalmára nem lenne az Uralkodó Egyháznak. Ha 20—30 Katholikusok a' Parlamentumban belépnének, mi eszközök lennének ezeknek kezeikben arra, hogy az Anglus Egyháznak ártassanak? A' kik e-félét kérdeznak, mindenkor nem mel felelnek. De ez engem' ki nem elégít. Fájdalommal kell megvallanom, hogy ezen

házban sok lágymeleg barátjai találtatnak az Anglus Egyháznak, mint ezt minden napi tapasztalásaink bizonyítják. Ha már a' Protestánságnak ezen házban találtató lágymeleg barátjaihoz 's annak nyilvánosságos ellenségeihez még a' 20—30 Catholikus tagok is oda járúlnak, valóban azt kérhetni tőlünk, hogy jól gondoskodtunk-e a' Protestánságról, a' melyhez tartozunk, 's a' mellyet védelmezni, kötelességünk?

„A' Cstholikusok' felszabadittatásának barátjai más országoknak példájikat hozák-fel a' követésre, mellyekben semmi törvényes külömbség nem találtatik a' külömböző Vallási felekezeteknek tagjaik között. Illyenek Austria és Franczia ország. De én erre azt felelem, hogy nem illyenek; mert ott a' Püspököket az Országlószék nevezi ki: azt tehát, a' mi azokban az Országokban jó lehet, nem lehet Angliára alkalmaztatni.

„De még azt is kérhetjük: hogy valyon, ha a' Catholikusok felszabadúlnának, helyre fogna-e állani Irlandiának minden tartományaiban a' tsendesség és a' békesség? Ha a' Catholikusok győzedelmeskednek, ez által a' Protestánsok megilletődnek, 's kiláthatja-el előre azon következéseket, a' mellyek két illy ellenséges gondolkodású Felekezeteknek összeveszéséből folyhatnak? A' ki Irlandiának jelenlévő állapotját közelről megfontolja; 's a' ki azoknak gondoltatható czélzásait meggondolja, kik most magoknak politikai befolyást nyerni törekednek; valóban nem erősithetik azt, hogy az úgy nevezett Emancipatio által a' tsendesség Irlandiában állandó módon helyreállittatik. A' Romai Catholika Religió egy olly Religió, a' melly mind tovább meg tovább terjeszkedni iparkodik, melynek erősítésére azon Religiónak fejei már magok elégséges okokat szolgáltatnak nekünk. Megvallom kívánnám tudni, hogy valyon a' Catholikus Papság, melly az Irlandiai néphez illy nagy befolyást

lyással és határtalan erőhatósággal bír, ha megnyerhetné, a'-mit most kíván, meg fogna-e azzal elégedni? vagy pedig nem fogna-e egynek megnyerése után mind több több kívánságokkal eléállani, mind addig, míg az, a' mi most Catholikusok Emancipaltatásának neveztetik, Catholikusok Főuraságának neveztetetne? Én hiszem, hogy így ütne ki a' dolog; rosszúl itél a' Cath. Religiónak lelkéről a'-ki nem így itél. Az én ítéletem alapja magoknak a' Cath. Püspököknek nyilatkoztatásaikon fekszik, a' kik sokkal nyilvánosabbban kibeszélték magokat, mint sem valóságos czélzások abból ki ne látszott volna.

„Én itt azért botsátkoztam-ki ennyire a' Cath. Religióról való beszédben, mint hogy azt hiszem, hogy a' Catholikusokat illető kérdés nem határozódik abba', hogy bé kell-e őket botsátani a' Parlamentumba, hanem sőt inkább arra is kiterjed, hogy valyon a' Protestáns Religiónak fenn kell-e Irlandiában állandóul állani, vagy nem? Ezen pontra kívánnám én különösen vonni ezen háznak figyelmet; mert azt hiszem, hogy a' Catholikusoknak Emancipaltatásából szükséges képpen nagy kár fogna a' Protestáns Egyházra következni. Ezen következés eránt akartam meginteni a' Parlamentumot. Arra akartam a' figyelmét vonni, hogy nem kell abba bízni, hogy az Emancipatió által a' czivódásnak végvettetik, és hogy Irlandiában ez által a' tsendesség és békesség bizonyosan helyre állittathat. Sőt inkább megintem Uraságtokat ne engedjék magokat ezen tsalárd reménség által elaladni; kérem gondólják jól meg, hogy valyon a' Protestáns Egyháznak elnyomása nem egyedül való czélja-e az Emancipatiónak? Addig van ennek megfontolására idő, míg véghatározást nem tettek a' dologban. Nállunk a' Protestáns Egyház teszi a' Státusnak egy részét. Azt kérdem tehát, hogy kívánjátok ezen Egyháznak elesését? Hiszem, hogy

vagynak ezen háznak olly tagjai, kik ezt sem ellenzenék. Szerentse, hogy nem mind gondólkoznak e' képpen. Az utolsóhoz fordulok én, kérvén őket, ne hízelkedjenek magoknak azzal a' reménséggel, hogy az Emancipatió által elhárítottóhat a' politikai zivatar. Sőt azt hiszem, hogy az Emancipatió tsak újabb kívánságokra fog okot szolgáltatni. Vegyünk-fel 60—70 Catholikusokat a' Parlamentumba, az ő legközelebbi kívánságok a' leszen, hogy a' Protestáns Egyház Irlandiában töröltessék-el, és ennek meghatároztatása éppen olly feszességgel fog ezen háztól várattatni, mint most az Emancipatió várattatik.

„Melly állapotban lennénk ekkor helyheztedőve? Ha az új jóvallatnak ellentálanánk, azt mondanák, hogy ha már eddig mentünk, menjünk tovább is. A' fogmondattatni, hogy eleinten kellett volna keményebb állásba helyheztetni magunkat, nem akkor, midőn már késő.

„Azt kérditek töllem, hogy, ha a' feltett jóvallatnak ellent állok, magam mitso-da jóvallatot fogok annak helyébe tenni? Hanem én nem gondolom, hogy ezen kérdésre valamit felelni tartozzak. Én nem tartozok az ő Felsége' Országlószékének tagjai közé; nem vagyok a' Korona' Ministere. Tehát szükség felett való sőt ártalmas is lenni, kimondani, hogy mit gondolok, mit kelljen tselekedni? — (Itt utóbbszor is lármázni kezdett a' helybehagyó: halljuk! halljuk! halljuk! hármás kiáltozás, melynek vége lévén, Plunkett állott-fel a' Copley' beszédének megezafolására, mellyel jövőpénteken fogunk szolgálni).

A' Király Londonban nagy gyülekezetet tartott Martz. 14-dikén, hol a' Yorki Herczeg' halálára való tekintetből mindenek legmélyebb gyászban jelentek meg. Azután titkos tanáts, 's végezetre audenzia-adások következtek; mellyeken a' Minis-

terek nevezetesen Peel, Harrowby, Wellington, és Beresford voltak jelen.

Az Emancipációról a' felső házban is szó volt Mártz. 12-dikén. Lord King egy Kérelmet terjesztett ezen ház' elejibe, és e-képpen szólott: „Mint hogy megkéré- tettem, kötelességem hozza magával, hogy ezen Kérelmet a' Lordok' háza' elejibe ter- jesszem, ámbár meggyőződve légyek a'- felől, hogy midőn azt Uraságtok' eleibe terjesztem, annyi, mint ha a' tűzbe vet- ném. Egyéb eránt megjegyezhetem, hogy, midőn a' boldogult Király' idejében a' To- ryk' része győzedelmeskedett, elvesztet- tük Ámériát; ha most is ugyan azon rész győzedelmeskedik, nem soká még nagyobb veszteségről fogunk panaszkodni. Irlan- diában most, mint a' Kérelem' beadóji írják, 2550 üres hivatalok találtnak a' gyülekezeteknél, mellyek alól mind kizá- rattatva vagynak a' Catholikusok a' fenn- álló törvény által.

A' Londoni Ujságlevelekben jeles egy- másnak való ellenmondás fordult elé e'- napokban. A' Kurír nem tsak hogy jelen- tést tett a'-felől, hogy újabb sergek fog- nak sietséggel útnak indulni Angliából Por- tugalliába, hanem még a' Regementeket is név szerént felszámolta, a'-mellyekből tsa- patok rendeltettek ki az elevezésre. A' Ti- meslevelek ellenben meghatározott módon erőssítik, hogy nem igaz, hogy új sergek fognának útnak indulni, hanem tsak 30 lovak szállittatnak által egy Portugalliában lévő Regementhez, melynek azokra szük- sége van.

A' Kurír azonközben még máig se vette vissza szavait, sőt újabban is erős- sítette, hogy igaz a' mit írt.

Mi Bétsben azon Portugalliai és Spanyol országi újabb tudósításokat meg- tekintvén, mellyek itt ma jöttek közönség elejibe, magunk is a' Timesselel tartunk,

mint hogy azt vesszük eszünkbe, hogy ismét olly rosra fordult az Insurgen- sek' dolga, hogy méltán sükségte- lennek lehet tartani új Anglus sergeknek Portugalliába lejendő küldetetését. — Itt következnek ezen — „

„*Újabb Tudósítások.*

„Mi (így szoll a' Párisi Csillag Mártz. 18 dikán estve kiadott darabjában) olly tu- dósításokat vevénk Madridbol Mártz. 11-dik napjáról: Hogy a' Portugalliai Con- stitutiós sergek három oszlop-tsapatokban az Insurgensek ellen elényomulván, ezek a' Generális Magessi és Montalegre vezérlések alatt, Abellán, Nóson, és Sant- Annán által, egész Portugallia' határáig hátráltak, 's ott, mint hogy Spanyol or- szágba külömben bé nem bocsáttattak, fegyvereiket a' Portugallus földön elébb letették, 's azután Spanyol országba által jöttek. Egyedül tsak a' Generális Telles- Jordao' Osztája jött által fegyveresen, más úton, Konstantin nevű helységen ál- tal, a' Spanyol földre, hanem itt ezzel is tüstént letették a' fegyvert.

„Az által jött Insurgensek' száma, kik e'-szerént már most mind ki vagynak fegyvereikből vetkeztetve, 3000 emberek- re telt, a' 6. 11. 14. 17. 21. és 22-dik szá- mú gyalog Linéa, 4. és 9-dik számú gya- log könnyű, 's a' 2. 6. 9. és 12-dik szá- mú lovas Regementekből állott. — Gene- rális Monet' elejibe, kire a' Portugallus Insurgenseknek fegyverből való kivetkez- tetése van bízattatva, olly meghatározott parantsolat van adattatva, hogy ezen fegy- vereket haladék nélkül adassa által, Meg- esmérő írás mellett, a' Portugalliai Tiszt- karoknak.

A' Londoni Globe egy magános levélből, a'-melly Mártz. 1-ső napján Es- tremózból indult, illy kivonást közöl: — „

„Az innét Elvás vára felé menő or- szágúton mindenek felelevenültek. Innét segítő sergek mennek arra felé; onnét az

ott már jó idő-olta ülő hadi foglyokatszállítják erre felé, a' kik innét Lisbonába vitettetnek, mint halljuk azért, hogy hadi ítélőszék' elejibe állittassanak. Elvásban Generális Caula a' Kommandáns, ki egy derék bátor katona; ha illy Kommandánsunk nem lett volna, a' mostani környülállások között ezen nevezetes vár is rég-olta az Insurgensek' kezére jutott volna, mivelhogy sok itt lakó legértékesebb kereskedők idegenséggel viseltetnek a' Constitúcióhoz. —

„A l d e a - Gallegónál, hol a' Badajoz felé vívő út kezdődik, az öszvéreket mind elvették, hogy puskaport szállítsanak Elvás várába, hova e'napokban új sergek is fognak érkezni. Lisbonából egy Anglus Kapitány jött vala ide ezen várnak megszemlélésére; már vissza ment Clintonhoz a' fő vezérhez. Itt az úton, a' sok úton-álló ragadozók miatt, kik a' szökevény és elmaradozó katonákból lettek, nagyon veszedelmes a' járáskeles. Számos katouai kíséret nélkül senki se mer az Aldea Galegó mellett lévő erdőkön általindulni. Néhány falusi lakosokat, kik a' Lisbonai vásárról jöttek vissza, 13 illy úton-állók meglepven, minden pénzeiktől megfosztották őket. Nem ok nélkül gondolják, hogy még tiszték is számosan vetemedtek ezen életre, a' kik eddig a' Chavesz armádájánál szolgálván, az ő megverettetése után elszéledtek, 's már most ragadozás által táplálják magokat, hogy élhessenek. Ha a' ragadozó csoportok, mellyek az egész országra kiterjeszkedtek, hamarjában ki nem irtatnak, keserves sorsra fog jutni ezen ország.

Levegői Megjegyzések — Brünnből.

Itt Jan. 21. 22. és 25-dik napjai voltak a' leghidegebbek, melly napokon 11—13 grádusú hideget mutatott az R. mérő-

je; Febr. 17. 18. 19 és 26-dik napjain pedig 16—19 grádusnyit. — Mártz. 2-dikán már megszollalt a' patsírta. A' denevér 3-d.kban kezdett tsevegni kün. A' délre fekvő tserékben Mártz. 7-dikén kezdett nyilni a' tavaszi vízgyöngy (*Galanthus nivalis*).

A' levegőnek természeti Visgálói előtt méltán nevezetesnek tartatik az a' hirtelen való lágyulás vagy olvadás, a' melly Febr. 26-dikától Mártz. 2-dikáig, vagy 7-dikéig tapasztaltatott. Honnét vette magát illy kegyetlen hideg után a' levegőben illy sok meleg részetskéknek illy hirtelen való öszszefolyása, hogy illy sok havat egész országokban illy hirtelenséggel elenyészessen, holott éppen ezen időben sem nyugotról sem délről nem éreztünk jöni semmi úgy nevezett olvasztó szeleket? Talám a' Hollandiai vastag kőd okozta, a' melly által Mártz. 1-ső napja tsak nem éjszakává lett vala, melyhez járulhatott még a' levegőben valamely gyanta (elektrika) részeknek kifejtődése is, melynek ereje négy napok alatt (valami 100 órák alatt) 26 grádusnyira felhajtotta a' melegmútatót R. szerént? Kérdés a' levegő visgálókhoz és egyéb Physikusokhoz. — (Ezen megjegyzések a' Jurende Brünni híres Kalendariumában fordulnak elé).

B é c s.

Itt tegnap délutáni 4 és 5 óra között, olly hó-zivatarban, melly a' levegőt is meghomályosította, villámlott és dörgött.

A' pénzfolyamat Mártzius' 26-dikán; közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji	89 1/16
Az 1820-béli sorsosok,	136
Az 1821-béli hasonlók,	120 1/8
A' Bankó Aktziák keltek	1063 forinton.
Conv. Pénzben.	